

søge lignende Traktater afsluttede med andre Stater og særlig i denne Henseende at indlede Forhandlinger med de andre nordiske Riger. Udenrigsministeren udtalte sig ved denne Lejlighed imod Nyttens af saadanne Traktater, idet han dog samtidig fuldt ud sluttede sig til Tanken om Anvendelse af Voldgift som et vigtigt Midde til Afgørelse af Stridigheder mellem Staterne.

Imidlertid havde Bestræbelserne for Afslutning af vedvarende Voldgiftstraktater gjort et betydningsfuldt Skridt fremad, idet de ved den internationale Fredskonference i Haag repræsenterede Magter, hvoriblandt Danmark — samtidig med at enes om Indretning af en international Voldgiftsdomstol — i Konventionen af 29. Juli 1899 angaaende fredelig Bilæggelse af mellemrigske Stridigheder, Artikel 19, havde udtalt, at de forbeholdt sig, nu eller senere, at afslutte almindelige eller særlige Overenskomster med det Formaal, at udstrække obligatorisk Voldgift til alle de Tilfælde som de ansaa det for muligt at undergive en saadan Afgørelse.

I de første Aar efter Haagerkonventionens Afslutning forblev dette Forbehold dog uden Følger.

Ganske vist fremkom der i Begyndelsen af Aaret 1901 — paa et Tidspunkt da den permanente Voldgiftsdomstol skulde til at holde sit første konstituerende Møde, et Forslag fra den her akkrediterede nederlandske Gesandt om Afslutning af en Traktat, ifølge hvilken alle Tvistigheder mellem Danmark og Nederlandene, der ikke havde kunnet løses ad diplomatisk Vej, skulde forelægges en Voldgiftsdomstol sammensat efter de i Haagerkonventionen fastsatte Regler og paadømmes efter de sammesteds for Proceduren givne Forskrifter. Man var imidlertid den Gang ikke overbevist om Ønskeligheden af en saa ubegrænset Anvendelse af obligatorisk Voldgift, og Forslaget blev henlagt, uden at Sagen havde været Genstand for skriftlig Forhandling.

I Aaret 1903 begyndte imidlertid Bevægelsen i Retning af vedvarende Voldgiftstraktater at tage Fart, i de fleste Lande. Saaledes førte navnlig Tilmærmelsen mellem Frankrig og England til Voldgiftsoverenskomsten af 14. Oktober 1903 mellem disse to Stater, den første vedvarende Voldgiftsoverenskomst mellem europæiske Stormagter, og den efterfulgtes i det nævnte og det følgende Aar af mange flere, affattede efter den samme Formular. Ifølge denne bestaar Forpligtelsen til at

benytte Afgørelse ved Voldgift kun, naar Tvisten er af juridisk Natur eller angaar Spørgsmaal om Fortolkning eller Anvendelse af en Traktat mellem de kontraherende Magter, og endda kun paa Betingelse af, at Tvisten ikke berører disses Livsinteresser, Uafhængighed eller Ære, eller en tredie Magts Interesser.

Medens det maaske er forstaaeligt nok, at de store Magter ikke uden omfattende Restriktioner have villet binde sig til at henvise deres indbyrdes Stridigheder til Afgørelse ved Voldgift, stiller Forholdet for Danmark sig væsentlig anderledes. Idet det ikke kan antages, at Danmark i noget Tilfælde vil foretrække, at en ad diplomatisk Vej uløselig Strid med en anden Stat søges afgjort ved Anvendelse af Magt, maatte Udenrigsministeren, uanset at man hidtil mangler Erfaring om, hvorledes en saadan ubegrænset Voldgiftstraktat virker, betragte det som sin Opgave, i saa vidt Omfang, som det under Forhandlingerne med de enkelte Stater i hvert særligt Tilfælde maatte vise sig muligt, at søge opnaaet saadanne Stridigheders bundne Henviisning til Voldgift, ved hvilken Afgørelsesmaade Danmark har al Udsigt til at faa Striden afgjort i Overensstemmelse med Retten.

Da derfor i Oktober 1903 det ovenfor berørte nederlandske Forslag optoges paa ny fra den nederlandske Regerings Side, førte det nu, efter en Noteveksling til Drøftelse af de enkelte Punkter, hurtig til Fastsættelse af en Konvention, der afsluttedes her i Staden den 12. Februar 1904.

I denne Konvention have to europæiske Stater for første Gang bundet sig til, uden noget som helst Forbehold at henvise alle deres indbyrdes, ad diplomatisk Vej uløselige Stridigheder til Voldgift. Kun optoges, efter Initiativ fra dansk Side, et Forbehold med Hensyn til saadanne Stridigheder mellem den ene Stats Undersaatter og den anden Stat som sidstnævnte Stats Domstole efter dennes Lovgivning vilde være kompetente til at paadømme.

Denne Konvention er af den nederlandske Regering forlængst forelagt den lovgivende Forsamling i Haag til Godkendelse, men den endelige Behandling har, som det synes, af indre politiske Grunde endnu ikke fundet Sted.

Med andre Stater har der dels været ført og føres der for Tiden Forhandlinger, dels paatænkes saadanne indledede.

De i Slutningen af forrige Aar paa begyndte Forhandlinger med Rusland have